

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การนำเสนอแผนงานการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาไทยระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลาย สรุปผลได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร คณาจารย์ และครูภาษาไทยระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลายเกี่ยวกับการจัดสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาไทยให้แก่ักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อเสนอแผนงานการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอน
ปลาย

ตัวอย่างประชากร

คือ ผู้บริหารจำนวน 108 คน ครูที่สอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
จำนวน 200 คน และคณาจารย์วิชาภาษาไทยประจำเขตการศึกษา จำนวน 20 คน
จากทั้ง 12 เขตการศึกษา

วิธีดำเนินงานวิจัย

สร้างแบบสอบถาม 1 ชุด สำหรับผู้บริหารโรงเรียน ครู อาจารย์ และศึกษา-
นิเทศก์วิชาภาษาไทย เพื่อถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้บริหาร ครูอาจารย์ และศึกษา-
นิเทศก์ เกี่ยวกับสภาพการจัดสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาไทย แลวนำไปให้ครูจำนวน 5
คน ทราบแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ นำแบบสอบถามมาปรับปรุงอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไป
ทดลองใช้กับโรงเรียนบึงทองหลางพิทยาศาสตร์ โรงเรียนนนทรีวิทยา และคณาจารย์ของ
กรมสามัญศึกษา ซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียน 7 คน ครูอาจารย์ 11 คน และศึกษา-
นิเทศก์ 2 คน จากนั้นจึงนำผลที่ได้มา หากค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม

ถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (Coefficient) แล้วส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโรงเรียน 200 ชุด ได้รับคืนมาใช้ในการวิเคราะห์ 108 ชุด ครูภาษาไทย 300 ชุด ได้รับคืนมาใช้ในการวิเคราะห์ 200 ชุด และศึกษานิเทศก์ 30 ชุด ได้รับคืนมาใช้ในการวิเคราะห์ 20 ชุด รวมแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด 328 ชุด คิดเป็นร้อยละ 61.89 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปตารางและบรรยายประกอบ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยจากค่าตอบของผู้บริหาร ครูอาจารย์และศึกษานิเทศก์ สรุปได้ดังนี้

ก. หลักการสอนซ่อมเสริม

หลักการสอนซ่อมเสริมที่ผู้บริหารครูอาจารย์และศึกษานิเทศก์มีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับมาก คือ ไม่ให้นักเรียนรู้สึกว่าเป็นการลงโทษที่ต้องเรียนซ่อมเสริม จัดสอนซ่อมเสริมทั้งนักเรียนที่เรียนดีและเรียนอ่อน ส่วนความคิดเห็นที่ผู้บริหารและครูอาจารย์เห็นด้วยในระดับมาก แต่ศึกษานิเทศก์เห็นด้วยในระดับน้อย คือ ช่วยให้นักเรียนแก้ปัญหาของตนเองได้อย่างสบายใจ หลักการสอนซ่อมเสริมที่ผู้บริหาร ครูอาจารย์และศึกษานิเทศก์เห็นด้วยในระดับน้อย คือ การชี้แจงปัญหาให้ผู้ปกครองนักเรียนเข้าใจเพื่อขอความร่วมมือ จัดเวลาสอนซ่อมเสริมให้เหมาะกับนักเรียนแต่ละคน สำนวญข้อบกพร่องของนักเรียนในด้านกาารฟัง พูด อ่านและเขียนเป็นรายบุคคล ศึกษาสาเหตุของปัญหาในด้านต่าง ๆ ที่ทำให้นักเรียนเรียนอ่อน จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้แข่งขันกับตนเองมากกว่าแข่งขันกับเพื่อน ๆ และให้นักเรียนได้ประเมินผลความก้าวหน้าของตนเองเป็นระยะ ๆ

ข. จุดมุ่งหมายของการสอนซ่อมเสริม

จุดมุ่งหมายของการสอนซ่อมเสริมที่ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และครูอาจารย์เห็นด้วย ในระดับมาก คือ เพื่อช่วยให้นักเรียนใช้ภาษาได้ดีขึ้นตามขีดความสามารถของตนเพื่อช่วยให้นักเรียนได้ปรับปรุงตนเองจนสามารถเรียนได้ดีกว่าเดิม สอนซ่อม

เพื่อให้ นักเรียน ได้แก้ไขข้อบกพร่องตามจุดประสงค์ที่นักเรียนสอบไม่ผ่าน เพื่อช่วยขจัดปัญหาอันเกิดจากนักเรียนเรียนไม่ทันเพื่อน ช่วยแก้ปัญหาให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางภาษาไทยด้านต่างๆ และเพื่อช่วยให้นักเรียนได้ค้นพบข้อบกพร่องทางด้านภาษาไทยของตน ส่วนจุดมุ่งหมายของการสอนซ่อมเสริมที่ศึกษานิเทศก์เห็นด้วยในระดับมาก แต่ผู้บริหารและครูอาจารย์เห็นด้วยในระดับน้อย คือ การสอนเสริมสำหรับนักเรียนที่มีความฉลาดและเรียนรู้ได้เร็วกว่าคนอื่น

ค. วิธีการและกิจกรรมในการจัดสอนซ่อมเสริม

วิธีการและกิจกรรมในการจัดสอนซ่อมเสริม ที่ผู้บริหาร โรงเรียน ศึกษานิเทศก์ และครูอาจารย์เห็นด้วยในระดับมาก คือ ให้นักเรียนทบทวนความรู้ในแต่ละบทเรียนอย่างสม่ำเสมอ ให้นักเรียนไปศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเอง ให้นักเรียนท่องมทร้อยกรอง เพื่อฝึกฝนการออกเสียงมีการเฉลยแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบ ฝ่ายวิชาการกำหนดห้องสอนและเวลาที่ใช้ในการสอน ครูวางแผนการสอนและกำหนดรายละเอียดที่จะช่วยเหลือนักเรียน ส่วนวิธีการและกิจกรรมที่ผู้บริหารครูอาจารย์และศึกษานิเทศก์เห็นด้วย ในระดับน้อย คือ การใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาฝึกออกเสียงที่ยังออกได้ไม่ชัดเจน จัดสอนซ่อมเสริมแบบตัวต่อตัว การใช้บทเรียนโปรแกรมเพื่อสอนบทเรียนบางเรื่อง การจัดศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้โดยมีครูมาควบคุมและให้บริการ การใช้อุปกรณ์ช่วยพัฒนาการอ่านหนังสือให้อ่านได้เร็วขึ้น การคัดเลือกครูผู้สอนซ่อมเสริมและการจัดการแข่งขันระหว่างกลุ่ม

ง. การกำหนดระยะเวลาและผู้สอนซ่อมเสริม

การกำหนดระยะเวลาและผู้สอนซ่อมเสริมที่ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และครูอาจารย์เห็นด้วย ในระดับมาก คือ สอนซ่อมเสริมภายหลังการประเมินผลการเรียน ส่วนการกำหนดระยะเวลาและผู้สอนซ่อมเสริมที่ผู้บริหารและครูอาจารย์เห็นด้วยในระดับมาก แต่ศึกษานิเทศก์เห็นด้วยในระดับน้อย คือ ผู้สอนซ่อมเสริมเป็นครูภาษาไทย และสอนซ่อมเสริมครั้งละ 1 คาบ (50 นาที) การกำหนดระยะเวลาที่ผู้บริหารและครูอาจารย์ และศึกษานิเทศก์เห็นด้วย ในระดับน้อย คือ การสอนซ่อมเสริมในคาบแรกของ

ช่วงบ่าย สอนซ่อมเสริมในคาบแรกของช่วงเช้า สอนซ่อมเสริมในระหว่างปีคาบเรียน สอนซ่อมเสริมตอนพักกลางวัน สอนซ่อมเสริมครั้งละ 15-20 นาที สอนซ่อมเสริมในคาบสุดท้ายของการเรียน และสอนซ่อมเสริมในคาบการเรียนภาษาไทย ส่วนการกำหนดระยะเวลาที่ผู้บริหาร ครูอาจารย์และศึกษานิเทศก์เห็นด้วย ในระดับน้อยที่สุด คือ ผู้สอนซ่อมเสริมเป็นครูฝ่ายวิเศษ เป็นนักเรียนในระดับชั้นที่สูงกว่า เป็นวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นวิทยากรประจำถิ่น เป็นเพื่อนนักเรียนด้วยกันและเป็นครูฝ่ายวิชาการ

จ. การวัดและการประเมินผล

การวัดและการประเมินผลที่ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และครูอาจารย์ เห็นด้วยในระดับมาก คือ การประเมินผลด้วยการทดสอบ การประเมินผลด้วยการตรวจงาน ส่วนการวัดและการประเมินผลที่ผู้บริหารและครูอาจารย์เห็นด้วย ในระดับมาก แต่ศึกษานิเทศก์เห็นด้วยในระดับน้อย คือ ประเมินผลรวมเมื่อเรียนซ่อมเสริมเสร็จแล้ว การวัดและการประเมินผลที่ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์เห็นด้วยในระดับมาก แต่ครูอาจารย์เห็นด้วยในระดับน้อย คือ ประเมินผลระหว่างเรียนซ่อมเสริม ส่วนการวัดและการประเมินผลที่ผู้บริหาร ครูอาจารย์และศึกษานิเทศก์เห็นด้วย ในระดับน้อย คือ ประเมินผลด้วยการให้นักเรียนประเมินผลตนเอง ประเมินผลด้วยการสัมภาษณ์ และประเมินผลก่อนการ เรียนซ่อมเสริม

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยปรากฏว่า ความคิดเห็นส่วนใหญ่ของการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาไทย มีรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

1. หลักการสอนซ่อมเสริม หลักการสอนซ่อมเสริมที่ผู้บริหาร ครูอาจารย์และศึกษานิเทศก์เห็นด้วยในระดับมาก คือการป้องกันไม่ให้นักเรียนรู้สึกว่าเป็นการลงโทษที่ต้องเรียนซ่อมเสริม จัดการสอนซ่อมเสริมทั้งนักเรียนที่เรียนดีและเรียนอ่อน ผลการวิจัยนี้ ตรงกับหลักการสอนซ่อมเสริมของ สุภากร ราชากรกิจ (2521: 10) ที่ว่า ขณะที่สอนซ่อมเสริมครูจะต้องพยายามแก้ไขความคิดของนักเรียนเกี่ยวกับตนเอง อत्मโนภาพและเจตคติต่อการเรียนให้เป็นไปในทางบวกด้วย ผู้วิจัยมีความเห็นดังนี้ คือ

1.1 การสอนซ่อมเสริมเป็นการสอนที่จัดขึ้นเป็นพิเศษเพื่อช่วยเหลือนักเรียนทั้งที่เรียนดีและเรียนอ่อน แต่ในความเป็นจริงแล้ว โรงเรียนส่วนใหญ่มักจัดสอนซ่อมเสริมเพื่อกวาดชั้้นนักเรียนที่สอบไม่ผ่านวิชาต่าง ๆ หรือสอบไม่ผ่านตามจุดประสงค์ที่ครูกำหนด ดังนั้นนักเรียนที่ของเขาเรียนซ่อมเสริมจึงเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อการเรียนซ่อมเสริมซึ่งครูผู้สอนจะต้องพยายามแก้ไขความรู้สึกของนักเรียนให้เปลี่ยนไปในทางที่ดีถูกต้อง

1.2 การสอนซ่อมเสริมเป็นความพยายามของครูที่จะทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน แต่หนึ่งข้อที่ขึ้นอยู่กับตัวนักเรียนเองด้วย เหมือนดังคำกล่าวของ กอ สวัสดิ์พานิชย (2514: 5-9) ที่ว่า สิ่งสำคัญอยู่ที่ความตั้งใจของนักเรียนที่จะแก้ไขข้อบกพร่องของคนและสิ่งที่ครูควรกระทำใ้มาากในการสอนซ่อมเสริมก็คือต้องเอาใจใส่และดำเนินการสอนใ้หนาสนใจ ครูแล้้นักเรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอ

1.3 การจัดสอนซ่อมเสริมที่คึ่ครูควรใ้สนใจนักเรียนอย่างทั่วถึง ตามคำกล่าวของ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2522: 1) ที่ว่า ในขณะที่ครูสนใจช่วยสอนเสริมใ้แก่นักเรียนที่มีข้อบกพร่องนั้นครูต้องไม่ลื้มนักเรียนที่เรียนภาษาไทยคึ่ดีและที่เรียนใ้ค็อย่างปานกลางด้วย ถ้าสามารถจัดกลุ่มใ้ให้นักเรียนใ้ค็ช่วยเหล็่กันเองใ้ค็ในการฝึก หรือพยายามฝึกหัดเพื่อสอนซ่อมเสริมใ้ค็จะเป็นการค็มาก

2. จุดมุ่งหมายของการสอนซ่อมเสริม จุดมุ่งหมายของการสอนซ่อมเสริมที่ผู้บริหาร ครูอาจารย์และศึกษานิเทศก์เห็นด้วยในระดับมาก เพื่อช่วยใ้ให้นักเรียนใ้ค็ภาษาคึ่ขึ้นตามขีดความสามารถของตน เพื่อใ้ให้นักเรียนใ้ค็ปรับปรุงตนเองจนเกิดความสามารถเรียนใ้ค็ค็ค็กว่าเดิม สอนซ่อมเพื่อใ้ให้นักเรียนใ้ค็แก้ไขข้อบกพร่องตามจุดประสงค์ที่นักเรียนสอบไม่ผ่าน เพื่อช่วยขจัดปัญหาอันเกิดจากนักเรียนเรียนไม่ทันเพื่อน เพื่อช่วยแก้ปัญหใ้ให้นักเรียนที่มีควมบกพร่องในคานต่าง ๆ และเพื่อใ้ให้นักเรียนใ้ค็ค้นพบข้อบกพร่องคานภาษาไทยของตนเอง ซึ่งผลการวิจัยนี้ตรงกับ ญัษฐพร จิระโชคิควานิช (2524: 90) ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็น ดังนี้

2.1 จุดมุ่งหมายหลักของการสอนซ่อมเสริมก็คือใ้ให้นักเรียนสามารถใ้ค็ทักษะทั้งสี่คานอันใ้ค็แก ั้ง ฟุ่ก อ่านและเขียน ค็ค็อย่างค็มีประสิทธิภาพตามขีดความสามารถส่วนตัวของนักเรียน ผลการวิจัยแสดงใ้เห็นว่าผู้บริหารครูอาจารย์และศึกษา-

นี้เทศก์ เข้าใจจุดมุ่งหมายของการสอนซ่อมเสริมในระดับมาก

2.2 ในการเรียนวิชาภาษาไทยนักเรียนส่วนหนึ่งที่ไม่สามารถสอบผ่านตามจุดประสงค์ที่ครูกำหนด ครูจำเป็นต้องดำเนินการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้ปรับปรุงตนเอง นอกจากนี้ก็มีปัญหาจากการเรียนไม่ทันเพื่อน เนื่องจากขาดทักษะการฟัง หรือจากการอ่านหนังสือหาไม่สามารถทำงานตามที่กำหนดให้ได้ เมื่อนักเรียนได้รับความช่วยเหลือฝึกฝนทักษะต่าง ๆ เพิ่มเติม นักเรียนก็จะสามารถแก้ปัญหาของตนเองจนเรียนได้ดีขึ้น

3. วิธีการและกิจกรรมในการจัดสอนซ่อมเสริม วิธีการและ กิจกรรมในการจัดสอนซ่อมเสริมที่ได้รับการเห็นด้วยในระดับมากคือ ให้นักเรียนทบทวนความรู้ในแต่ละบทเรียนอย่างสม่ำเสมอ ให้นักเรียนไปศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเอง ให้นักเรียนท่องบทหรือกรองเพื่อฝึกฝนการออกเสียง มีการเฉลยแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบ ฝ่ายวิชาการกำหนดห้องสอนและเวลาที่ใช้ในการสอน ครูวางแผนการสอนและกำหนดรายละเอียดที่จะช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งผลการวิจัยนี้ตรงกับ ณัฐพร จิระโชติวานิช (2524: 82-89) และผู้วิจัยมีความเห็นดังนี้ คือ

3.1 กิจกรรมทบทวนความรู้ในบทเรียนเป็นวิธีที่ทำได้สะดวกและมีหลายวิธี เช่น การให้นักเรียนไปอ่านเพิ่มเติม การค้นคว้าทำรายงาน การอภิปราย แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่เรียน หรือการตอบคำถามในห้องเรียนร่วมกัน และในโอกาสเดียวกันครูก็สามารถทบทวนความเข้าใจ หรือทราบบรรยากาศความรู้ของนักเรียนแต่ละคนได้ด้วย

3.2 การให้นักเรียนไปศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเอง เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนมีโอกาสศึกษาความรู้อย่างกว้างขวางไม่จำกัดความรู้ยูแต่เพียงในบทเรียนเท่านั้น นักเรียนจะได้ฝึกฝนการสังเกต การใช้ความคิดพิจารณา และยังมีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้กับครูหรือเพื่อนนักเรียนด้วยกัน

3.3 กิจกรรมการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาไทยที่ง่ายและทำได้ทันทีก็คือ การให้นักเรียนท่องบทหรือกรองเพื่อฝึกฝนการออกเสียง เพราะครูสามารถทดสอบได้ความที่นักเรียนคนใดที่ออกเสียงได้ไม่ชัดเจนหรือไม่คล่อง นอกจากนี้ นักเรียนยังจดจำความรู้จากการท่องไปใช้ประโยชน์ในการเรียนตามปกติได้

3.4 การให้นักเรียนทำแบบทดสอบ และการเฉลยแบบฝึกหัดเป็นกิจกรรมพื้นฐานที่ครูใช้ถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียนได้โดยไม่ต้องใช้อุปกรณ์การสอนมากนัก และนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้เร็ว ครูและนักเรียนส่วนใหญ่คุ้นเคยต่อวิธีการแบบนี้เพราะสามารถทำได้บ่อยครั้ง และไม่ยุ่งยากต่อการเตรียมตัว

3.5 วิธีการและกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมที่จะให้โดยอัตโนมัติ ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของบุคคลหลายฝ่ายนับแต่ฝ่ายวิชาการซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง และการเริ่มต้นของงานก็ต้องมีระบบที่แน่นอน มีการวางแผนของการสอนให้ชัดเจน การกำหนดห้องสอน เวลาที่ใช้ในการสอน การสอนซ่อมเสริมเป็นการเพิ่มงานให้กับครูสอน ดังนั้นจึงควรมีการอำนวยความสะดวกให้กับครูด้วยการเตรียมงานไว้ให้พร้อม ไม่ให้ครูสอนเกิดความหนักใจ หน้าที่ของฝ่ายวิชาการอีกอย่างหนึ่งก็คือต้องคอยดูแลให้ความช่วยเหลือแก่ครูสอนในด้านการเตรียมเนื้อหา วางแผนการสอน และการกำหนดกลุ่มของนักเรียนที่มีความบกพร่อง

4. การกำหนดระยะเวลาและครูสอนซ่อมเสริม การกำหนดระยะเวลาและครูสอนซ่อมเสริมที่ได้รับการเห็นด้วยในระดับมากคือการสอนซ่อมเสริมภายหลังการประเมินผลการเรียน ครูสอนซ่อมเสริมเป็นครูที่สอนวิชาภาษาไทย สอนซ่อมเสริมครั้งละ 1 คาบ (50 นาที) ผลการวิจัยนี้ตรงกับ สุวรรักษ์ กาญจนจิตติวัฒน์ (2524: 85) และ พันธุ์พร จิระโชติวานิช (2524: 89) ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นดังนี้คือ

4.1 การจัดสอนซ่อมเสริมมักกระทำเมื่อครูผู้สอนทราบปัญหาของนักเรียน เช่น จากการที่นักเรียนสอบไม่ผ่าน หรือจากการให้ทำแบบทดสอบ ผลที่ได้จากการทำแบบทดสอบทำให้ครูเข้าใจปัญหาของนักเรียน ครูจึงสามารถกำหนดการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนได้อย่างถูกต้องตรงกับปัญหาและความต้องการของนักเรียน

4.2 ครูสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้เสนอแนะไว้ ซึ่งมีบุคคลอยู่หลายกลุ่ม เช่น เป็นครูฝ่ายแนะแนว ฝ่ายวัดผล ฝ่ายวิชาการ เป็นวิทยากรประจำถิ่น วิทยากรชุมชน หรือเป็นเพื่อนนักเรียนด้วยกัน แต่ในความเป็นจริง ครูแต่ละฝ่ายต่างก็มีงานของตนเองมาก วิทยากรผู้มีความสามารถในการสอนทางโรงเรียนก็ไม่สามารถจะเข้ามาให้ความรู้แก่นักเรียนได้เนื่องจากมีข้อจำกัดในภาระทาง คำนงงบประมาณ เพื่อนักเรียนที่จะสามารถสอนนักเรียนด้วยกันได้นั้นก็ต้อง

ยานการฝึกหัดมาก่อนจึงจะถ่ายทอดความรู้ได้ เหตุผลอีกอย่างคือ ครูภาษาไทยเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ตลอดจนเป็นผู้ที่รู้ปัญหาของนักเรียนดีอยู่แล้ว การจัดสอนซ่อมเสริมจึงเป็นหน้าที่สำคัญของครูภาษาไทยมากกว่าบุคคลอื่น

4.3 การสอนซ่อมเสริมต้องมีระยะเวลาที่เหมาะสมจึงจะบังเกิดผลดีต่อการเรียนการสอนได้ เพราะนอกจากต้องสอนตามเนื้อหาให้ครบถ้วนแล้ว ครูต้องใช้เวลาส่วนหนึ่งในการจัดกิจกรรมประกอบบทเรียน ระยะเวลา 1 คาบ (50 นาที) เป็นเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โรงเรียนส่วนใหญ่จึงจัดสอนตามที่ได้กำหนดไว้

5. การวัดและการประเมินผล

การวัดและการประเมินผลที่ได้รับการเห็นด้วยในระดับมาก คือการประเมินผลด้วยวิธีการทดสอบ การประเมินผลด้วยการตรวจงาน การประเมินผลร่วม เมื่อเรียนซ่อมเสริมเสร็จแล้ว ซึ่งผลการวิจัยนี้ตรงกับ ฌ์พร จิระโชติวานิช (2524: 92) ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นดังนี้

5.1 การประเมินผลนักเรียนที่สอนซ่อมเสริมแล้วเป็นสิ่งจำเป็นที่ครูผู้สอนต้องกระทำ เพราะผลที่ได้รับจะเป็นสิ่งแสดงถึงประสิทธิภาพในการสอนของครู และการพัฒนาหรือความก้าวหน้าของผู้เรียน การทดสอบเป็นวิธีการประเมินผลที่ครูสามารถใช้ได้ตลอดเวลาที่มีการเรียนการสอน และยังเป็นวิธีการที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในปัจจุบัน การประเมินผลการเรียนระหว่างการสอนซ่อมเสริมเพื่อครูจะไต่ทราบบัญหาและหาวิธีการแก้ไขหรือปรับปรุงการเรียนการสอนให้ประสบผลสำเร็จมากขึ้น ส่วนการประเมินผลรวมเมื่อเรียนซ่อมเสริมเสร็จแล้วเป็นวิธีการขั้นสุดท้ายที่ครูจะทราบว่านักเรียนแต่ละคนสามารถผ่านจุดประสงค์ที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด

ปัญหาในการจัดสอนซ่อมเสริม

ปัญหาต่าง ๆ ในการจัดสอนซ่อมเสริมจากโรงเรียนทั้ง 12 เขตการศึกษา ได้แก่ ปัญหาเรื่อง เวลา งบประมาณ ปัญหาเด็กเรียนไม่เข้าใจและไม่เห็นความสำคัญของการเรียนซ่อมเสริมทักษะภาษาไทย ซึ่งตรงกับการวิจัยของ ทนวยศักดิ์ นินเทสก์ เขตการศึกษา 14 สุวรินทร์ กาญจนบุรีควรม (2524: 87-89) และ ฌ์พร

จิระโชติวานิช (2524: 90-92)

นอกจากนี้ก็ยังเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากครูอาจารย์ในโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือ ปัญหาจากโรงเรียนในค่านต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นดังนี้

1. ปัญหาเรื่องเวลา เวลาในการสอนซ่อมเสริมมีเพียง 1 คาบ/สัปดาห์ และต้องหมุนเวียนกันสอนกับวิชาอื่น การสอนซ่อมเสริมวิชาภาษาไทยจึงมีเวลาที่ได้อสอนจริง ๆ เพียงไม่กี่ครั้งในแต่ละภาคการเรียน ปัญหาอีกประการหนึ่ง คือ ในบางโรงเรียนที่อยู่ไกล นักเรียนและครูต้องเดินทางกลับบ้านตามเวลาของรถประจำทางหรือเวลาของรถไฟ ดังนั้นถ้าหากมีการสอนซ่อมเสริมในตอนเย็น นักเรียนจึงเข้าห้องเรียนได้ไม่ครบจำนวน นอกจากนี้บางโรงเรียนก็ไม่จัดสอนซ่อมเสริมวิชาภาษาไทยแต่ใช้เวลาไปสอนวิชาอื่นแทน สำหรับโรงเรียนที่จัดสอนซ่อมเสริมในช่วงปิดภาคเรียนนักเรียนก็ไม่สามารถมาเรียนได้เต็มที่

2. ปัญหาเกี่ยวกับอาคารสถานที่ โรงเรียนมีห้องเรียนไม่เพียงพอที่จะจัดสอนซ่อมเสริมให้ได้ และโรงเรียนที่สามารถจัดห้องสอนซ่อมเสริมได้ก็ไม่มีห้องประจำเพื่อสอนซ่อมเสริมโดยเฉพาะ เช่น ห้องที่จะสามารถฝึกฝนการออกเสียงหรือที่เรียกว่าห้องปฏิบัติการทางภาษา ดังนั้นการสอนซ่อมเสริมจึงไม่ได้ผลดีเท่าที่ต้องการ

3. ปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์ อุปกรณ์การสอนซ่อมเสริมควรเป็นอุปกรณ์ที่เร้าความสนใจของนักเรียนมีความแปลกใหม่ และน่าสนใจ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความตั้งใจเรียนหรืออยากเรียนมากขึ้น แต่ทางโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีอุปกรณ์การสอนให้ครูผู้สอนต้องจัดหาเอง ทำให้ครูเกิดความท้อถอยไม่อยากสอน

4. ปัญหาในค่านงบประมาณ โรงเรียนเกือบทั้งหมดไม่มีงบประมาณสำหรับการจัดสอนซ่อมเสริมแต่อย่างใด ครูต้องใช้ความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าสอนไปเท่าที่จะทำได้ ทำให้ไม่มีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน

5. ปัญหานักเรียน นักเรียนส่วนใหญ่ไม่เห็นความสำคัญและไม่เข้าใจการซ่อมเสริมทักษะภาษาไทย ตลอดจนไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่คิดว่าตนเองจะไม่ได้ศึกษาต่อ ส่วนนักเรียนที่เลือกเรียนซ่อมเสริม

ทักษะภาษาไทยก็เนื่องจากคิดว่าเป็นการเรียนที่สบาย ๆ ไม่ต้องทำงานหนักเหมือนการเรียนซ่อมเสริมวิชาอื่น ๆ นักเรียนบางคนคิดว่าการเรียนซ่อมเสริมเป็นไม่ค้อยสำหรับตนเองจึงไม่ยอมเข้าห้องเรียน หรือถ้าเขาห้องเรียนก็เพราะถูกบังคับ นักเรียนที่สอบตกหลาย ๆ วิชา เมื่อโรงเรียนจัดสอนซ่อมเสริมให้ตรงกันทุกวิชาในเวลาเดียวกัน ก็ไม่สามารถเข้าเรียนได้ บางโรงเรียนมีนักเรียนที่ต้องเรียนซ่อมเสริมเป็นจำนวนมาก ครูไม่สามารถดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง และประการสุดท้ายที่สำคัญมาก ก็คือในจังหวัดชายแดนของประเทศ เช่น จังหวัดยะลา ปัตตานี นักเรียนไม่ได้ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน เมื่อมีปัญหาหรือขอבקพรองทำให้ยากต่อการแก้ไข

6. ปัญหาครู-อาจารย์ ครูอาจารย์ไม่เห็นความสำคัญของการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาไทย เพราะคิดว่าเป็นการเพิ่มภาระให้กับตนเองนอกเหนือจากงานสอนตามปกติ ครูจึงไม่เข้าห้องสอน หรือถ้าเขาห้องสอนก็เพราะถูกบังคับ จึงไม่ได้ทำการสอนเพียงแต่คอยควบคุมนักเรียนเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีครูอาจารย์เป็นจำนวนมากไม่ทราบว่าการสอนซ่อมเสริมมีจุดประสงค์อย่างไร ไม่ทราบหลักการสอนซ่อมเสริม วิธีการสอน หรือกิจกรรมที่เหมาะสมต่อการสอนซ่อมเสริม และบางครั้งที่ครูได้รับมอบหมายก็ไม่ตรงกับความต้องการหรือความถนัด เช่น ครูที่สอนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต้องไปสอนซ่อมเสริมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งตรงกับงานวิจัยของหน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 11 (2523: 5) ครูบางคนต้องเดินทางไกลเพื่อมาสอนซ่อมเสริมในวันหยุดสุดสัปดาห์เพียงคาบเดียวจึงเกิดความเบื่อหน่าย

7. ปัญหาจากโรงเรียน เช่น โรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาไทย หน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 11 (2523: 3) มีการสอนซ่อมเสริมก็จริงแต่ไม่มีระบบที่แน่นอน สอนบ้างไม่สอนบ้าง ไม่มีการวางแผนการสอน การคัดเลือกครูสอน ตลอดจนการกำหนดการวัดผลและการคัดเลือกนักเรียนเพื่อสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาไทย มีบางโรงเรียนสอนกววิชาเพื่อให้นักเรียนไปสอบเข้ามหาวิทยาลัยในคาบการสอนซ่อมเสริม และบางโรงเรียนต้องจัดกิจกรรมของโรงเรียนให้ตรงกับความต้องการของทางจังหวัด ทำให้ไม่มีเวลาสำหรับการจัดสอนซ่อมเสริม

ข้อเสนอแนะในการจัดสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาไทย

1. การเตรียมการจัดสอนซ่อมเสริม

ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และศึกษานิเทศก์มีความเห็นว่า ฝ่ายวิชาการต้องมีการสำรวจข้อมูล และวางแผนการจัดสอนซ่อมเสริมทุกอย่างให้แน่นอน โดยจัดทำตารางการสอนซ่อมเสริม ประชุมครูเพื่อกำหนดตัวครูผู้สอนตามความถนัดและความสามารถ วางแผนการสอนในแต่ละระดับชั้น จัดทำคู่มือการสอนซ่อมเสริมโดยอาจรวมกันระหว่างกลุ่มโรงเรียน มีการสำรวจความบกพร่องของนักเรียนที่ต้องสอนซ่อมเสริม จัดแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มตามลักษณะของปัญหา ตั้งจุดประสงค์ของการสอนซ่อมเสริมให้สัมพันธ์กับจุดประสงค์รายวิชา และควรมีคะแนนเพื่อเป็นสิ่งจูงใจให้นักเรียนสนใจเรียนมากขึ้น

2. การดำเนินงานสอนซ่อมเสริม

ผู้บริหาร ครูอาจารย์ และศึกษานิเทศก์ มีความเห็นว่า ควรเริ่มจัดสอนซ่อมเสริมตั้งแต่เปิดภาคเรียนเป็นต้นไป จัดเตรียมห้องสำหรับใช้สอนซ่อมเสริม โดยเฉพาะเพื่อความสะดวกของครูและนักเรียน รวมมือประสานงานกับครูที่สอนวิชาอื่น ๆ จัดเตรียมอุปกรณ์การสอนให้พร้อมและเพียงพอกับจำนวนนักเรียน วิธีสอนของครูควรแปลก ใหม่ ไปจากการสอนตามปกติ ครูอาจให้นักเรียนที่เก่ง สอนเด็กอ่อน เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนให้มาก และเป็นการสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียน เน้นการฝึกทักษะของนักเรียนเป็นรายบุคคลควยการจัดกิจกรรมแข่งขันทักษะต่าง ๆ โดยมีรางวัลให้ ให้นักเรียนช่วยกันค้นคว้ารายงานตามจุดประสงค์ที่สอบไม่ผ่าน และครูต้องบันทึกคะแนนแสดงความก้าวหน้าของนักเรียนไว้เป็นระยะ ส่วนการประเมินผลก็ควรกระทำทันทีหลังจากการสอนซ่อมเสริมเสร็จสิ้นแล้ว

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ผู้บริหารต้องให้กำลังใจแก่ครูผู้สอนซ่อมเสริมในด้านการสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือเพื่อให้งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนไม่ควรจัดสอน

ซ่อมเสริมทุกวิชาในวันเวลาเดียวกัน เพราะทำให้นักเรียนหมดโอกาสในการเรียนให้
 ได้ครบทุกวิชา กิจกรรมที่จัดขึ้นระหว่างการสอนซ่อมเสริมควรต้องสนุกสนานและควรมี
 การเชิญวิทยากรที่มีความรู้ ความชำนาญมาสอนบ้างและขอสำคัญก็คือการปลูกฝังให้
 นักเรียนมีความรักในภาษาไทย ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของชาติเป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับครู
 ผู้สอนภาษาไทยทุกคน

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

1. สำหรับกระทรวงศึกษาธิการ

ก. กระทรวงศึกษาธิการควรส่งเสริมด้านการจัดสอนซ่อมเสริมทักษะ
 ภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลายให้มากขึ้นโดยจัดทำคู่มือครู หรือจัดพิมพ์เอกสารประก
 กอบการสอนซ่อมเสริมออกแจกจ่ายเพื่อเป็นแนวทางในการจัดสอนซ่อมเสริม ส่งศึกษา
 นิเทศก์หรือวิทยากรไปอบรม แนะนำตามโรงเรียนต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดสอนซ่อมเสริม
 ในด้าน หลักการสอนซ่อมเสริม การเตรียมการสอน วิธีสอน อุปกรณ์ และการวัดผล

ข. กระทรวงศึกษาธิการควรมีการสำรวจสภาพการจัดสอนซ่อมเสริม
 ทักษะภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาและให้
 ความช่วยเหลือได้ถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนมัธยมศึกษาแถบชายแดนของ
 ประเทศซึ่งนักเรียนไม่ได้ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน เพราะจะเป็นประโยชน์ต่อการ
 ปลูกฝัง ทศนคติ และความรักชาติบ้านเมืองอย่างมาก

ค. กระทรวงศึกษาธิการควรมอบหมายให้โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ
 สำเร็จในการจัดสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาไทยเป็นผู้นำการจัดสอนซ่อมเสริม เพื่อเป็น
 แบบอย่างแก่โรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศและจะช่วยกระตุ้นให้โรงเรียนต่าง ๆ ให้
 ความสำคัญต่อการพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียนในด้านภาษาไทยเป็นการเพิ่ม
 คุณภาพด้านภาษาของนักเรียน

ง. กระทรวงศึกษาธิการควรมีการศึกษาและติดตามผลการจัดสอน
 ซ่อมเสริมทักษะภาษาไทยอย่างสม่ำเสมอ มีการประชาสัมพันธ์ถึง ชาว และวิธีการสอน
 ซ่อมเสริม รวมทั้งเสนอรูปแบบจัดสอนซ่อมเสริมใหม่ ๆ กิจกรรมประกอบการสอนซ่อม
 เสริมทักษะภาษาไทยไปตามโรงเรียนให้ทั่วถึงเพื่อให้ครูมีโอกาสนำไปเป็นแนวทางปรับปรุง

และแก้ไขการเรียนการสอนซ่อมเสริมให้มีประสิทธิภาพ

2. สำหรับผู้บริหาร

- ก. ผู้บริหารควรมีความรู้ ความเข้าใจและศึกษาจุดมุ่งหมายของการจัดสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาไทยในท้องถิ่น
- ข. ผู้บริหารควรสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการจัดสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาไทยโดยเริ่มต้นจากการวางแผนงาน จัดบุคคลากร จัดงบประมาณ อุปกรณ์ กำหนดสถานที่และองค์ประกอบอื่น ๆ ให้เรียบร้อยตั้งแต่ก่อนเปิดภาคเรียน
- ค. ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูได้ประชุมปรึกษาและแสดงความคิดเห็นร่วมกันระหว่างครูสอนซ่อมเสริม เพื่อให้ครูแต่ละคนได้ใช้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่ในการทำงาน
- ง. ผู้บริหารควรให้คำปรึกษาและให้กำลังใจแก่ครูที่ปฏิบัติงานอย่างจริงจัง การมอบหมายงานให้ทำควรเป็นไปอย่างยุติธรรมและเหมาะสม
- จ. ผู้บริหารควรส่งครูไปอบรมหรือดูงานการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาไทยตามโรงเรียน เพื่อเพิ่มพูนความรู้และความชำนาญในการสอนซ่อมเสริมให้แก่บุคลากรในโรงเรียน

3. สำหรับครู อาจารย์ภาษาไทย

- ก. ครูควรศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการจัดสอนซ่อมเสริม ทำความเข้าใจถึงความจำเป็นที่ต้องสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาไทย
- ข. ครูต้องเห็นความสำคัญ ตั้งใจจริง และมีความรับผิดชอบต่อการจัดสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาไทย
- ค. ครูต้องร่วมมือและประสานงานกับครูฝ่ายอื่น ๆ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น
- ง. เมื่อประสบกับปัญหา ครูต้องทำความเข้าใจกับปัญหาและพยายามหาทางแก้ไขอย่างจริงจังเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงไปได้
- จ. ครูต้องใฝ่ใจหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ

ช. ครูทุกคนต้องยึดถือเป็นหน้าที่สำคัญในการปลูกฝังความรักภาษาไทยให้แก่เด็กเรียนทุกคน

4. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเรื่อง การนำเสนอแผนงานการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับอื่น ๆ เพื่อจะได้ทราบปัญหาในการจัดสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาไทยและเสนอแผนงานการสอนทักษะภาษาไทยได้ตรงตามความต้องการและสภาพปัญหาในแต่ละโรงเรียน

2. ควรมีการวิจัยเรื่อง การนำเสนอแผนงานการจัดสอนซ่อมเสริมเกี่ยวกับวิชาต่าง ๆ เพื่อจะได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการจัดสอนซ่อมเสริมในระดับเดียวกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย